בס"ד

פרשת השבוע

"נצבים-וילך"

"דרכה של מציאה"

■ **שי שחם**

שתי הפרשות אותן נקרא השבוע, נאמרו ביחד עם השתיים האחרונות בתורה, ביום פטירת משה רבינו. באחד הפסוקים השבוע, מגלה משה לישראל את סיבת הדבר.

"בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא"... בלשון דומה מאוד מבקש משה מה', איש שינהיג את עם ישראל אחריו "יפקד ה' א-להי הרוחת לכל בשר, איש על העדה. אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם"...

הדרך הזאת למצוא דברים, אותה מציב משה כתנאי למנהיג הבא ולהמשך דרכו, נקראת בלשון חכמינו ז"ל בלשונות רבים: "רצוא ושוב", "עייל ונפיק" (בארמית: "נכנס ויוצא"), "התרחקות והתקרבות", שכולם אומרים בעצם את אותו הדבר. לאחד אין אפשרות להתקיים, כי אין טעם ללא השני.

ובטבע העולם, כל אדם נמשך לצד אחד. ישנם כאלה שאוהבים לחפש וכאלה שאוהבים למצוא. כאלה שמעדיפים עשייה וכאלה שמעדיפים מנוחה. וכוי וכוי.

ישנן סיבות עמוקות מאוד לדרך הזאת, שחלקן יתגלו רק בהמשך דרכה. אבל גם היום למי שמאמין בה', יש טעם גם בצד שלא בא טוב. כי הוא הצד שהטוב בא על ידו.

בתורת הסוד עוסקים רבות בשלמות הזאת, המתגלה על ידי הפכים. כי היום, הגוף עדיין לא זוכר מה הוא מחפש, ולכן הוא נמשך לחיים פשוטים, לאכול ולשתות וכו'. כך הוא בעצם מקיים את העולם, שהוא האדם.

ויברא א-להים את האדם בצלמו בצלם א-להים ברא אתו, זכר ונקבה ברא אתם". פעם הוא נקרא "אותו", בלשון יחיד. ופעם "אותם", בלשון רבים. כי בשורשם של הדברים הכול אחד. ובעולם שלנו בוודאי שניים. כי ה' ברא את העולם, ולא כדי למצוא את עצמו.

כמו הפסוק, שהוא משורשי האמונה, "שמע ישראל... ה' אחד", שמצד אחד מגלה את אחדות השם, כי "ה' אחד". ובאותה נשימה אומר גם "שמע ישראל".

שיש כאן מישהו שיכול לשמוע ולהכיר, לתת טעם לכל ההפך הזה של בינתיים. לכן צריך "לצאת ולבוא". להתרחק ולהתקרב. כדי ששניים, שלעת עתה מנוגדים זה לזה, יוכלו למצוא אחד את השני.

לאחד שמצא את ה' מגלים, שאם הוא אוהב את ה', שילך למצוא את מי שה' אוהב. שזה בעצם את עצמו. ולשני, שמצא את עצמו, אך בדרך נשכחה סיבת מקומו. והדבר ציער את נפשו, כי לא מובן כעת מי יכול להכיר, אם הכול רק אחד ואין עוד מלבדו.

בזכירים לו שהדברים השתכללו קצת מאז, והי כבר לא לבד, יוכיח העולם, שאם לא היה בשביל מי לברוא אותו, לא היה קיים.

שבת שלום ומבורכת.

מתוך התערוכה ■ צילום: רן ארדה

לראות את האור

ביקוריה של דפנה מוריה בהודו הולידו רוב ציוריה שיוצגו בתערוכה "נמסטה", שתיפתח מחר בבית שאגאל

יורם מארק-רייך

בבית האמנים ע"ש שאגאל תפתח מחר ה–16 בספטמבר תערוכתה של דפנה מוריה "נמסטה". שם התערוכה הינו מילה בסנסקריט, שפה הודית עתיקה, המשמשת כברכת שלום ובו בזמן מהווה ברכה עמוקה יותר: אני מכבד/ת את האור שבך, שהוא גם בי.

מוריה אוספת ורושמת רגעים מתוך מסעה בהודו. "פעמיים ביקרתי שם, וחזרתי מלאת השראה ומחשבות. הטיול הזה עשה לי משהו מאוד חזק. אני לא מנסה לתאר בעבודות את הודו, אלא זהו הדהוד של החוויה שלי במפגש עם הארץ המיוחדת הזו. רגעים יומיומיים שחדרו אליי. במשך שנים סירבתי לנסוע לשם, ואחרי שהגעתי זו היתה עבורי חוויה ממש חזקה, שעוד לא ממש עיכלתי את כולה.

"חברה אמרה לי שבציורים המופשטים שלי בעצם תמיד ציירתי את הודו, עוד לפני שהייתי שם. זו חברה בודהיסטית, עם פרספקטיבות אחרות משלי. אהבתי מאוד את מה שאמרה. יש בזה משהו נכון. כשמסתובבים בהודו יש דברים שנראים כמו חלום, התרחשויות שלא ציפינו לראות".

התערוכה תוצג בקומת הכניסה של בית שאגאל. דפנה: "אהבתי בחלל הזה את הקיר של עשרה מטרים, שכן יש לי עבודות מאוד גדולות. אלה גדלים מוזיאליים ולא גדלים של גלריה. העבודות הגדולות שלי הן בגודל שלושה מטרים, כי זה הגודל המקסימלי שהסטודיו שלי מאפשה. העבודה הכי גדולה היא מטר שישים על עשרה מטרים, והיא מורכבת משלושה חלקים שמחוברים להם יחדיו".

לא כל העבודות בתערוכה הן גדולות ממדים. יש גם עבודות על נייר שכל אחת מהן מהווה ניואנס, חלקיק מתוך רגע של התרחשות שחוותה האמנית בהודו, דרך הפרשנות והעיניים שלה, כשהיא כבר בסטודיו שבביתה ובמרחק של זמן. ישנן גם עבודות שלא נעשו בהשפעת הודו.

מוריה היא אמנית פעילה, מרצה בכירה בתחום הטיפול באמנות יסדה את המרכז למחקר ושינוי באמצעות אמנות. היא מאמינה כי בכוחה של האמנות ליצור חיבור בין המודע ללא מודע, ולשם כך היא משייטת עם מטופלים, סטודנטים ומודרכים במעמקי התודעה, תוך חתירה אל מעמקי הנפש והחוויה.

אוצרת התערוכה, דניאלה טלמור: "דפנה בוחנת ביצירתה את הכוח הבלתי מילולי של היצירה, ומעודדת את הצופה להישאר במישור המטאפורי, בלי לתרגם את הדימוי למילים. כאשר היא מניחה לגורמים בציור להתרחש מעצמם, נוצר על הבד משחק בין הציור להתפתחויות המתהוות בו. בתהליך העבודה על התבניות המתוכננות מפציעים לפתע גורמים חדשים, בלתי מתוכננים, הכובשים שטחים בציור ומטביעים על הבד יופי אסתטי צבעוני, מרחב של זמן, חלון אל הנפש. מוקד התערוכה הוא בדיאלוג בין המופשט לפיגורטיבי".

דפנה נולדה בארצות הברית וגדלה בישראל. המפגש הראשון שלה עם כן הציור התרחש כבר בילדותה, כאשר היתה מגיעה לבקר את סבא שלה בחיפה, ומתבוננת בו בעת שצייר. הסב העדיף שלא להציג את ציוריו בתערוכה, אבל הותיר אצל נכדתו זיכרון מתוק של צבעים שמתערבב לה עם ריח האורנים. מאז ומתמיד היא ציירה להנאתה, אבל את העבודות השאירה בצד בבית. ביום הולדתה ה–30 חל המפנה, כאשר בעלה הפתיע אותה בספר שהדפיס עבורה, ובו צילומי עבודותיה שליקט ואהב במיוחד. מאז הספיקה להציג בלא מעט תערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות בארץ ובעולם.

התערוכה תוצג עד 7 באוקטובר. ביום הנעילה בשעה 11:00 יתקיים במקום שיח גלריה.

מאוצר הארכיון

כבכל שבוע מתפרסם צילום מהאוסף הנדיר של הארכיון העירוני

מבנים רעועים - ואדי סאליב

1959

(באדיבות ארכיון העיר)